

Brussel, 4 oktober 2024
(OR. en)

13987/24

ENER 473
COMPET 980
CLIMA 331

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	De bijdrage van de energiesector aan het concurrentievermogen van de Europese Unie – follow-up van de aanbevelingen van het Draghi-verslag - Gedachtewisseling

De delegaties vinden in de bijlage de achtergrondnota van het voorzitterschap over de bijdrage van de energiesector aan het concurrentievermogen van de Europese Unie – follow-up van de aanbevelingen van het Draghi-verslag, met het oog op de zitting van de Raad TTE (Energie) op 15 oktober 2024.

De bijdrage van de energiesector aan het concurrentievermogen van de Europese Unie – follow-up van de aanbevelingen van het Draghi-verslag

Op 17 en 18 april 2024 heeft de Europese Raad¹ opgeroepen tot een nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen en ertoe opgeroepen krachtdadig en snel verder werk te maken van het tot stand brengen van een echte energie-unie door de levering van ruimschoots beschikbare, betaalbare en schone energie te verzekeren, die het tweeledige doel van Europese energietoevereenkomst en klimaatneutraliteit dient. Dit zal vragen om goed beheer van de energie-unie, om ambitieuze elektrificatie waarbij gebruik wordt gemaakt van alle nettonul- en koolstofarme oplossingen, om flexibiliteit, en om grootschalige uitrol van en investeringen in netten, digitalisering, opslag en interconnecties. In juli 2024 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie een nieuwe Clean Industrial Deal aan voor concurrerende industrieën en hoogwaardige banen, die in de eerste 100 dagen van het mandaat zal worden onthuld.

De prioriteit voor het Hongaarse voorzitterschap van de Raad is ervoor te zorgen dat een dergelijke nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen wordt aangenomen om de economische groei nieuw leven in te blazen en de voorwaarden voor duurzame groei te scheppen, de interne markt te verdiepen, prioriteit te geven aan kleine en middelgrote ondernemingen, de groene en de digitale transitie in partnerschap met Europese marktdeelnemers en burgers te bevorderen, internationale samenwerking te bevorderen en de stabiliteit en duurzaamheid van banen te waarborgen.

Betaalbare energie is van cruciaal belang voor het concurrentievermogen van de industrie in de EU. Inspanningen om te zorgen voor een veilige en adequate toegang tot schone energie tegen wereldwijd concurrerende prijzen op de interne markt zullen van vitaal belang zijn om de sterke punten van de industrie van de EU beter te positioneren tijdens de transitie.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

De ambitieuze klimaat- en energiedoelstellingen van de EU kunnen alleen worden verwezenlijkt als er tijdens de hele groene en rechtvaardige transitie ook aandacht is voor het concurrentievermogen van de EU en de energievoorzieningszekerheid.

In zijn verslag over **de toekomst van het Europese concurrentievermogen**² geeft Mario Draghi een uitgebreid overzicht van de belangrijkste uitdagingen voor het Europees concurrentievermogen en schetst hij een reeks maatregelen om onze economie nieuw leven in te blazen. In het verslag wordt gewezen op de **behoefte aan grootschalige investeringen** van ten minste 750 tot 800 miljard EUR per jaar en wordt gepleit voor radicale veranderingen, die dringend moeten worden doorgevoerd en concreet moeten zijn. Hij wijst er ook op dat Europa zich, gezien de krimpende bevolking en beroepsbevolking, er meer op moet toelagen zijn productiviteit te verhogen om groei te bewerkstelligen.

In het verslag wordt een gezamenlijk plan voor decarbonisatie en concurrentievermogen voorgesteld, wat ervoor moet zorgen dat alle beleidsmaatregelen zijn afgestemd op de doelstellingen van de EU. Een aantal gebieden moeten prioritair worden aangepakt. Ten eerste moeten de energiekosten voor eindgebruikers omlaag door de voordelen van decarbonisatie over te dragen en de decarbonisatie van de energiesector op kostenefficiënte wijze te versnellen, waarbij gebruik wordt gemaakt van alle beschikbare oplossingen. Ten tweede moeten de industriële kansen worden benut die de groene transitie biedt, gaande van een voortrekkersrol op het gebied van innovatie met schone technologie, over de productie van schone technologie op grote schaal tot het benutten van de kansen van circulariteit. Ten derde moet het speelveld worden gelijkgetrokken in sectoren die meer te maken krijgen met oneerlijke concurrentie vanuit het buitenland of waarvoor strengere decarbonisatiedoelstellingen gelden dan voor hun internationale concurrenten.

In het Draghi-verslag komen veel beleidsterreinen aan bod. In het hoofdstuk over de **energiesector** benadrukt Draghi de cruciale rol daarvan bij het vormgeven van het concurrentievermogen, de duurzaamheid en de veerkracht van Europa. In verschillende aanbevelingen wordt ingegaan op de dringende energieproblemen waarmee de EU wordt geconfronteerd en wordt zij aangespoord het voortouw te nemen bij de wereldwijde transitie naar schone energie.

² [Concurrentievermogen van de EU: blik op de toekomst – Europese Commissie \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/competitiveness_en)

In het verslag wordt er overtuigend voor gepleit de Europese energiemarkt te hervormen. De centrale boodschap is dat de economische kracht van Europa op lange termijn afhangt van zijn vermogen om de energieprijzen te verlagen en een duurzaam, koolstofvrij energiesysteem te bevorderen. **Europa moet de hoge energieprijzen verlagen en tegelijkertijd de economie koolstofvrij blijven maken.** Het energielandschap is onomkeerbaar veranderd door de Russische invasie van Oekraïne en het daaruit voortvloeiende verlies van het aardgas via de pijpleidingen. Hoewel de energieprijzen sinds hun pieken aanzienlijk zijn gedaald, betalen EU-bedrijven nog steeds 2 tot 3 keer meer voor elektriciteit dan bedrijven in de VS en 4 tot 5 keer meer voor aardgas. Decarbonisatie kan een kans zijn voor Europa, zowel om het voortouw te nemen op het gebied van nieuwe schone technologieën en circulaire oplossingen, als om bij elektriciteitsopwekking over te stappen naar veilige, goedkope schone energiebronnen. Of Europa deze kans ook kan grijpen, zal echter afhangen van de vraag of alle beleidsmaatregelen in overeenstemming zijn met de decarbonisatiedoelstellingen van de EU. De energietransitie zal geleidelijk verlopen en fossiele brandstoffen zullen voor de rest van dit decennium nog een centrale rol blijven spelen voor de stelling van energieprijzen, wat het risico op blijvende prijsvolatiliteit voor eindgebruikers met zich meebrengt. EU-industrieën die intensief energie gebruiken, hebben hoger oplopende investeringskosten dan hun concurrenten om de decarbonisatiedoelstellingen te halen.

Draghi wijst ook op de geopolitieke risico's die verbonden zijn aan de **afhankelijkheid van Europa van ingevoerde fossiele brandstoffen en kritieke grondstoffen**. Deze risico's gaan verder dan energie en raken ook aan het industrie- en handelsbeleid van de EU. Derhalve zijn alomvattende oplossingen nodig die verder gaan dan alleen de energiemarkten.

In het verslag van Draghi wordt gepleit voor hervormingen in de energiesector die een grotere marktefficiëntie mogelijk maken, de prijsvolatiliteit verminderen en investeringen in hernieuwbare energie bevorderen. Deze hervormingen zouden de bredere economische doelstellingen versterken en van decarbonisatie een concurrentievoordeel voor Europa maken, op voorwaarde dat de nodige investeringen en wijzigingen in de regelgeving worden doorgevoerd.

Het Hongaarse voorzitterschap van de Raad organiseert een uitgebreide follow-up van het Draghi-verslag, met besprekingen over de bijdragen van verschillende sectoren aan het concurrentievermogen van de EU. In deze context wordt de ministers van Energie verzocht hun visie te geven op de volgende vragen:

- 1) Op welke aanbevelingen in het Draghi-verslag in de energiesector moet de EU zich prioritair richten en hoe kunnen deze worden uitgevoerd?*
- 2) Welke aanbevelingen zouden het meest bijdragen tot de doelstelling van de EU om de energiekosten betaalbaar en concurrerend te houden zonder daarbij de noodzaak van decarbonisatie en energiezekerheid uit het oog te verliezen?*
- 3) Voor de uitvoering van de aanbevelingen zijn enorme investeringen nodig, op Europees, nationaal en regionaal niveau. Wat zouden de meest doeltreffende manieren zijn om particulier kapitaal aan te trekken om de investeringskloof te dichten?*
